

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Baarn, 25 november 2025

Betreft: Versterking van de brandweezorg en rampenbestrijding in Nederland

Geachte heren Buma, Jetten en Bontenbal,

In het kader van de formatieopdracht en uw ambitie om Nederland veiliger te maken wendt de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (hierna: VBV) zich tot u met een dringende oproep. Onze brandweezorg heeft haar grenzen bereikt, zoals ook duidelijk naar voren komt uit het rapport¹ van de Inspectie Justitie en Veiligheid. Jarenlange tekorten aan goed opgeleid personeel en materieel hebben de slagkracht van de brandweer onder druk gezet en vormen inmiddels een risico voor de publieke veiligheid en de weerbaarheid van ons land. Concreet vragen wij u om structurele versterking van de brandweezorg en rampenbestrijding in ons land door de volgende maatregelen op te nemen in het nieuwe regeerakkoord:

- veiligheidsregio's volledig rechtstreeks te financieren vanuit het Rijk;
- het toepassen van uniforme (kwaliteits)normen en werkwijzen + afdwingbaar toezicht;
- herstel van de (specialistische) operationele slagkracht van de brandweer;
- structureel vrijwilligersbeleid

Belangrijkste zorgen VBV:

In opdracht van de Raad van Regionaal Commandanten (RRC) kwam de commissie Mans in 2010 met voorstellen² voor financiële ombuigingen van mogelijk 20% op het totale (operationele) budget van de brandweer. Voorgesteld werd om de werkwijze, de kerntaken van de brandweer en de schaalgrootte waarop taken uitgevoerd worden te heroverwegen. Deze voorstellen, parallel met het nietig verklaren van professionele normenkaders zoals de 'Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg' en de 'Leidraad Brandweercompagnie', en in samenhang met de in het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) geboden mogelijkheid om te mogen afwijken van de samenstelling van basisbrandweereenheden en het verruimen van de opkomsttijden, hebben ertoe geleid dat de personele en materiële capaciteit van de brandweer in Nederland fors is gereduceerd.

Want uit openbare bronnen (o.a. CBS³ en NIPV⁴) blijkt dat het aantal basisbrandweereenheden (tankautospuiten) is gedaald van ruim 1500 in 2011 naar zo'n 1100 in 2024. Het aantal hulpverleningsvoertuigen daalde met meer dan de helft van 280 naar 111. Ook het aantal duikteams is gehalveerd van zo'n 100 in 2010 naar 49 in 2025. Bovendien is daar sprake van een ongelijke verdeling. Zo heeft de ene veiligheidsregio zeven -, en sommige andere regio's nul parate duikteams. De gevolgen van deze inkrimping hebben zich ook vertaald in een afname van de personele capaciteit. Bij de brandweer waren begin 2011 26,9 duizend brandweermensen werkzaam. Dat aantal is met 4500(!) personen gedaald tot 22,4 duizend in 2023. Gegeven de actuele bezuinigingen⁵ is het eind van de neerwaartse spiraal m.b.t. de capaciteit voor het bestrijden en controleren van incidenten, rampen en crises nog niet in zicht.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Tolweg 5
3741 LM Baarn
Post : Postbus 147
3740 AC Baarn

Home : www.brandweervrijwilligers.nl
E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl

Fiscaal : 81.86.45.167
KvK-nummer : 08168567
Bank: NL16 RABO 0309 1304 25

Dit leidt steeds vaker tot problemen met paraatheid en slagkracht: sommige kazernes moeten geregeld (deels) buiten dienst worden gesteld, met langere responstijden tot gevolg. De VBV vreest dat de brandweer in Nederland onder deze omstandigheden niet langer toereikend is toegerust om adequaat hulp te bieden, zeker bij grootschalige of langdurige incidenten. Tevens zien wij grote verschillen tussen regio's. De commissie-Müller constateerde in 2020 dat 25 veiligheidsregio's ieder hun eigen koers varen, gericht op voldoen aan minimale eisen met zo min mogelijk middelen.

Dit heeft geleid tot verschillen in veiligheidsniveau en verminderde landelijke dekking, doordat lokale redundantie en daarmee het interregionale bijstandsvermogen zijn weggevallen. Ook de toezichthouder, de Inspectie JenV, signaleerde ernstige tekortkomingen in de brandweezorg – door minister en Kamer als “zorgwekkend” bestempeld – maar veiligheidsregio's kunnen aanbevelingen ter verbetering naast zich neerleggen. Deze situatie vraagt om meer regie door de stelselverantwoordelijke minister.

Daarnaast baart het ons zorgen dat de beschikbaarheid van vrijwilligers afneemt, terwijl juist zij de ruggengraat vormen van de brandweerorganisatie (meer dan 85% van alle brandweerpersoneel is vrijwilliger). In het behoud van de vrijwillige brandweer schuilt immers de sleutel voor voldoende dekking, met name in plattelandsregio's. In een eerdere reactie⁶ aan de minister benadrukte de VBV al dat het behoud van de vrijwilligheid niet vanzelf gaat en dat vrijwilligers “blijvend en krachtadig” ondersteund moeten worden. Deze mannen en vrouwen zetten zich tenslotte elke dag in voor onze veiligheid. Vrijwilligers vormen de verbindende schakel in onze samenleving, zij versterken sociale banden, bevorderen veerkracht in de gemeenschap en geven invulling aan het gezamenlijk burgerschap.

Aanbevelingen:

Om de brandweezorg structureel te versterken en toekomstbestendig te maken, bevelen wij de volgende maatregelen aan, die wij hopen in het regeerakkoord terug te zien:

- **Structurele financiering:**

Zorg voor een duurzame, structurele bekostiging van de brandweer door het Rijk. Het huidige financieringsmodel, waarbij gemeenten betalen en regio's uitvoeren, bevat een weeffout. Rechtstreekse rijksfinanciering garandeert een robuuste basis en voorkomt dat levensreddende voorzieningen de dupe worden van lokale bezuinigingen. Zo kan elke veiligheidsregio voldoen aan wettelijke verplichtingen zonder de dekking of slagkracht te ondermijnen.

- **Landelijke regie en normen:**

Voer krachtige landelijke regie vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid en stel uniforme kwaliteitsnormen voor brandweezorg en rampenbestrijding. Een sterke regierol van de minister – zoals ook door de VBV bepleit – is nodig om versnippering tegen te gaan en te borgen dat overal in het land een vergelijkbaar hoog niveau van brandweezorg wordt geboden. Nationale normen (bijv. voor opkomsttijden en minimale bezetting) moeten duidelijk en handhaafbaar zijn, zodat regionale afwijkingen met neerwaarts effect op de veiligheid niet langer mogelijk zijn. De huidige praktijk waarin elke regio eigen uitgangspunten hanteert ten koste van transparantie en interregionale bijstand dient te worden gecorrigeerd. Evenzeer dient het rijkstoezicht te worden versterkt: aanbevelingen van de Inspectie JenV mogen niet langer vrijblijvend zijn, zodat geconstateerde gebreken ook daadwerkelijk worden opgevolgd.

- **Herstel (specialistische) operationele slagkracht van de brandweer:**

Investeer in het herstel en behoud van specialistische brandweercapaciteit voor grootschalige incidenten. In het verleden beschikte de brandweer over 61 landelijk georganiseerde compagnieën voor grootschalige brandbestrijding en technische hulpverlening, maar die capaciteit is grotendeels afgebouwd. Het is verontrustend dat momenteel niemand precies weet hoeveel van die gespecialiseerde slagkracht nog resteert. Wij pleiten ervoor om deze lacune te vullen door (opnieuw) landelijk gecoördineerde eenheden en materieel te organiseren voor bijzondere risico's (bijv. natuurbranden, overstromingen, industriële

ongevallen). Dit verhoogt de robuustheid van ons stelsel en zorgt dat elke regio bij calamiteiten snel kan opschalen met bijstand van elders, zonder de eigen basisbrandweezorg te hoeven uitkleden.

- **Versterking vrijwilligersbeleid:**

Maak het behouden en ondersteunen van brandweervrijwilligers tot een topprioriteit. Zonder voldoende vrijwilligers komt de brandweezorg simpelweg in het geding. Er moeten maatregelen komen om vrijwilligers te helpen hun onmisbare werk te blijven doen, zoals ruimhartige afspraken met werkgevers (zodat vrijwilligers bij alarmering kunnen uitrukken), adequate vergoedingen en verzekeringen, en investeringen in werving en diversiteit. Ook wet- en regelgeving dient de positie van vrijwilligers te blijven beschermen en faciliteren. De VBV juicht de ambitie toe om de vrijwillige brandweer te behouden en heeft erop gewezen dat alleen blijvende, krachtige ondersteuning dit mogelijk maakt. Een sterk vrijwilligersbeleid waarborgt de continuïteit van onze brandweezorg en verhoogt zo de weerbaarheid in alle uithoeken van het land.

- **Gezamenlijke innovatie:**

Stimuleer gezamenlijke innovatie in de brandweer. Betrek brandweermensen van de werkvloer, vrijwilligers én beroeps, bij het moderniseren van onze brandweerorganisatie en -middelen. Nieuwe uitdagingen – van energietransitie (bijvoorbeeld het blussen van elektrische voertuigen) tot klimaatgerelateerde incidenten en verhoogde eisen aan arbeidsveiligheid – vragen om gezamenlijke ontwikkeling van innovatieve oplossingen. Een cultuur van continu leren en verbeteren, ondersteund door een onafhankelijk kennis- en adviesplatform (bijvoorbeeld op het gebied van brandweeronderwijs), zal het vakmanschap vergroten en de aantrekkelijkheid van het brandweervak versterken. De regering is eerder door de Kamer verzocht⁷ om de werkvloer meer stem te geven bij veranderingen in de brandweezorg; geef gehoor aan die oproep. Samen met alle betrokken partijen – veiligheidsregio's, het Rijk, kennisinstituten en de brandweerlieden zelf – kunnen we de brandweerinnovatie vormgeven, zodat Nederland ook in de toekomst op een krachtige en slimme brandweer kan rekenen.

Conclusie:

De VBV verzoekt u deze punten mede tegen de achtergrond van de gespannen geopolitieke situatie, op te nemen als speerpunt in het regeerakkoord. Structurele versterking van de brandweezorg is geen luxe, maar een noodzaak om de veiligheid van onze inwoners en weerbaarheid van Nederland te garanderen. Door te investeren in meer slagkracht, betere dekking en het fundament van vrijwilligheid, zorgen we dat brandweerposten in stad én dorp tijdig kunnen uitrukken en de hulpverlening langdurig kunnen volhouden. Nu en in de toekomst. Wij rekenen erop dat u het belang van een sterke brandweer deelt. Graag werken wij constructief mee om deze gezamenlijke ambitie "van papier naar praktijk" te brengen in de komende regeerperiode.

Met vriendelijke groet en in afwachting van uw reactie.

Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Dokter", is written over a horizontal line.

Marcel Dokter
voorzitter

¹ Rapport 'Grenzen bereikt', Inspectie Justitie en Veiligheid, 25 november 2025

² Rapport commissie Mans, d.d. 15 juni 2010

³ Historische collectie CBS

⁴ Kerncijfers Brandweer, NIPV

⁵ Brief Veiligheidsberaad 'Impact bezuinigingen op veiligheidsregio's', d.d. 6 februari 2025

⁶ VBV – Brief aan minister van Justitie en Veiligheid d.d. 30 sept 2022

⁷ Kamerstuk 29517, nr. 215